

1945 – glava-HPC-01

***agrarna
izbjeglica***

dragutin

U

2022 - 1956 = 66

*** * ***

=====

*** * ***

=====

1945.g., NASLOVI DATOTEKA:

1916__1917_Vrazja_Divizija_ODESA_1916_Srbi_Pokolj_Hrvata.docm

19410410__20240630_HPC_Govor_sv.Germogena_Hr.Arhipiskop_Aleksandar.docm

x

=====

2018-10-05

[1916__1917_Vrazja_Divizija_ODESA_1916_Srbi_Pokolj_Hrvata.docm](#)

[Dragutin Safaric](#)

24. oktobar 2017 ·

BENEDIKT: 2016-12-15

POKOLJ HRVATA: Sto godina od krvave Odeše (1916 – 2016. g.)

Thursday, 15 December 2016 13:00 Written by: milanN

Godine 1916. dogodio se prvi put, u cjelokupnoj povijesti u odnosima hrvatskog i srpskog naroda, masovni pokolj hrvatskih domobrana (ratnih zarobljenika u Rusiji) od strane Srba i ruskih Kozaka u Odesi.

Riječ je o segmentu hrvatske prešućene povijesti koja je predodredila hrvatsko-srpske odnose za narednih sto godina, tj sve do danas, ali kako stvari stoje i za narednih nekoliko stotina godina. I upravo zbog toga, to ne smijemo izbrisati iz memorije ni hrvatskog ni srpskog naroda.

Tema koja je obrađena u Codexu moralis Croaticum. Zbog toga, i zbog stogodišnjice tog događaja, prenosimo u cijelosti tekst iz Codexa...!

“Pokolj hrvatskih vojnika u Odesi – Grozote Odeše – Hrvatska povijest je magla, gusta magla da bi se skrivala od hrvatskog naroda brojna slavna ali i vrlo tragična događanja, koja se jednostavno nisu smjela znati radi političke koncepcije suživota na ovim balkanskim vjetrometinama koju je nametnula velikosrpska koncepcija vlasti.

Kroz obje Jugoslavije nije se smjelo znati ni što je u hrvatskoj povijesti Gvozdansko, junaštvo bez premca dotad nezabilježeno u svjetskoj historiografiji, nije se smjelo znati ni o Jurišiću tadanjem hrvatskom Leonidi, i jednom od najvećih junaka u svjetskoj povijesti, i brojna druga slavna povijesna događanja koja oslikavaju hrvatski narod kao jedan od najherojskijih naroda u svijetu uopće.

Ali nažalost, ne samo da su prešućivani slavni događaji, već su jednako tako prešućivani i tragični događaji, jer bi dali potpuno drugu – vrlo ružnu sliku o nekim južnoslavenskim narodima, jer je ta ružna slika rezervirana samo za Hrvate, a ne za druge narode na Balkanu. Nažalost, ni mlada hrvatska država RH, ne trudi se gotovo nikako da se ta slavna i tragična povijest zapamti i da bude dostupna cijelome narodu, ali i svjetskim povjesničarima. To je prepušteno samo pojedincima da tu i tamo o tome napišu koji članak.

Godine 1916. na istočnim frontovima pod utjecajem Jugoslavenskog odbora i srpske vlade, počelo se novačiti hrvatske domobrane iz ruskog zarobljeništva (što nije bilo u skladu s međunarodnim ratnim pravom), kako bi stvorili neku jugoslavensku dobrovoljačku postrojbu na solunskom bojištu. Okupljeni u Odesi, Hrvati-dragovoljci tražili su da budu upućeni na bojište pod jugoslavenskim, a ne pod srpskim imenom i znakovljem, čemu se protivili srpski časnici. U napetu ozračju, punom nepovjerenja, izbijali su sukobi s tragičnim posljedicama. Među njima najpoznatiji je pokolj prvih 18 dragovoljaca u listopadu 1916. godine. Dovoljni sami sebi, Srbi, ne samo da nisu

cijenili dragovoljce nego su radili sve da bi im zagorčali život: Dragovoljci časnici bili su neravnopravno materijalno tretirani, kazne nad vojnicima bile su drastične a bilo je i nasilnog regrutiranja tzv. »silovoljaca«. Slučaj s dobrovoljcima u Odesi bio je nagovještaj odnosa u budućoj državi ako pobijedi srpska koncepcija o njezinu stvaranju.

Tako su još tijekom 1916. i 1917. godine Srbi i ruski Kozaci prisiljavali hrvatske vojnike u ruskom zarobljeništvu da pristupe jugoslavenskoj legiji. Pri tome su se služili fizičkom prisilom (premlaćivanjem), obrednim ponižavanjima (hrvatske vojnike su tjeroali da kopaju vlastite grobove), ubojstvima (nabijanjem na kolce, razapinjanjem na križeve) i ponižavanjem mrtvih tijela (bacanjem istih u more).

Prema podacima dr. Slavka Pavičića i ing. Franje Perše, počinitelji su Srbi i ruski Kozaci. Mjesto zločina je Odesa. Točan broj nikada se neće saznati, a prema tim izvorima on se kreće i do nekoliko tisuća hrvatskih vojnika i časnika koje su Srbi i ruski Kozaci na razne načine pobili i bacili u Crno more.

Razlog zašto su smaknuti je taj što su odbili pristupiti tzv. jugoslavenskoj legiji pod srbijanskim insignijama, šajkače, kokarde i sl. Osim što je prisilna mobilizacija ratnih zarobljenika nedopustiva, tzv. jugoslavenska legija je bila i nacionalno ponižavanje hrvatskih zarobljenika, jer ih se u njoj tjeroalo da se odreknu hrvatskog imena i da postanu Srbi.

Već prije toga Srbi su brojne hrvatske zarobljenike nabili na kolce ili su ih osakatili žive, odrezavši im dijelove tijela. Zabilježeno je svjedočenje jednog grobara iz Odesa koji je rekao da su mu Srbi jedne noći dovezli tijela 18 Hrvata da ih ukopa. Kad je zaaskao osobne podatke mrtvih Hrvata, jer se to moralo po propisima, Srbi su mu doslovno odgovorili: "To su Hrvati, pa ne morate znati". Dr Aleksandar Horvat, predsjednik Čiste stranke prava, doznajući o odeskim grozotama, reagirao je 6. srpnja 1918. u Hrvatskome državnom saboru interpelacijom naslova – Grozote u Odesi.

Tom prilikom mu, u tadanjem Hrvatskom saboru, nitko nije povjerovao u istinitost tih događanja, a kamoli da su iz svega toga izvukli neku pouku. Događanja u Odesi bila su prvi i vrlo uvjerljivi dokaz što se Hrvatima u budućnosti piše ako uđu u zajedničku tvorevinu – Jugoslaviju.

O tome je Miroslav Krleža pisao: "U Odesi je počelo. U krvavoj Odesi, u »Kanatnom zavodu«, gdje se masakriralo en mass i gdje su pokapajući mrtvace rekli onom grobaru, da ne treba da znade tko su ti ljudi, »jer to su Hrvati«. U Odesi se klalo, tamo su pucale kosti i tamo su se davili utopljenici." (Miroslav Krleža)

Gotovo cjelokupna povijest dvadesetog stoljeća (od 1916. do 1995. g.) bila je u znaku masovnog stradanja Hrvata po uzoru na prva odeska masovna stradanja 1916. i 1917. g.

Pouke svega toga ni do dan danas nisu sjele u glave i srca mnogih ljudi u Hrvatskoj, a poglavito ne u glave nekih političara. Ne smijemo zatvoriti svoju knjigu povijesti da bismo znali voditi svoj narod u budućnosti. Vuk nije kriv što je zaklao ovce, već pastir koji ih nije čuvao. Permanentna komponenta hrvatske politike je – politička naivnost sve do dana danas. A dobri politički pastiri u hrvatskom narodu vrlo se rijetko rađaju da bi ga mogli voditi narod u slobodi i dostojanstvu. Nikad ne zaboravimo povijest jer je najveća učiteljica života, a posebno malim narodima. Događaji u Odesi iz 1916. i 1917. g. moraju nam uvijek biti pred očima kao opomena da se čuvamo i u budućnosti. Povijest se često puta – ponavlja. Povijest i patnja nas uče cijeniti slobodu."

Zato nužno treba poduzeti sljedeće:

Na najvišoj državnoj razini zakazati svečanu komemoraciju odeskim žrtvama iz 1916. i 1917. godine, povodom stogodišnjice njihovog stradanja.

Pozvati sva hrvatska glasila bilo tv, radio programe, tiskovna ili internetska koja su još u hrvatskim rukama da bezuvjetno prenesu ovaj članak

U crkvi Sveta Mati slobode održati misu za odeske žrtve uz nazočnost hrvatske vojske i hrvatskih branitelja, te predstavnika državne vlasti.

Na podesnom mjestu u Zagrebu, možda u Maksimiru ili na Mirogoju, izgraditi spomenik odeskim žrtvama.

Izdati monografiju o njihovom stradanju, a posebno organizirati javni susret povjesničara na tu temu.

Sve ovo je potrebno učiniti da se jasno i glasno pokaže, tko je prvi i nad kime, počeo vršiti pokolje, koji su imali katastrofalnu ulogu u odnosima dva naroda.

Svi elementi ukazuju da je to bio odnos vuka i jagnjeta. Ili odnos jačeg i slabijeg, a u konkretnom slučaju odnos između politički promućurnih i političkih naivnih.

Da ne bi bilo zabune, Hrvati, a posebno njihovi političari, gotovo odreda se svi pokazali politički naivnima, što je donijelo neizrecivu nacionalnu tragediju hrvatskom narodu.

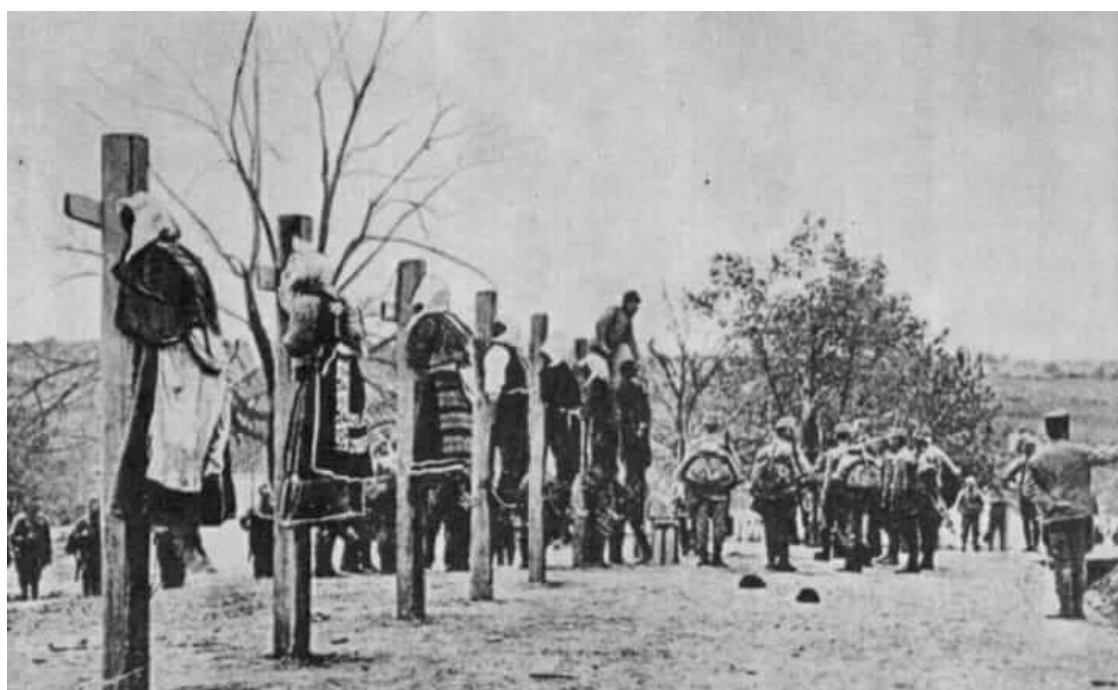
Mile Prpa/hrsvijet.net

Коментари

Живорад Рачић Заборавили сте 1914. и 1915. када је 42. "Вражија" дивизија сачињена само од Хрвата и нешто мало муслимана вешало жене по Мачви.

Živorad Rachić

Заборавили сте 1914. и 1915. када је 42. "Вражија" дивизија сачињена само од Хрвата и нешто мало муслимана вешало жене по Мачви.

19410410_20240630_HPC_Govor_sv.Germogena_Hr.Arhipiskop_Aleksandar.docm

2024-06-30

HRVATSKA PRAVOSLAVNA CRKVA Govor arhiepiskopa †Aleksandra na liturgiji za sv. Germogena

„Ostani vjieran do smrti i dat ću ti vijenac – život”(Otkr. 2 : 10) Nekoliko dana nakon njemačkog napada u travnju 1941. nestaje Tamnica naroda nazvana Kraljevina Jugoslavija.

Dne 10. travnja 1941. stvorena je Nezavisna država Hrvatska, koja je bila ostvarenje dugogodišnjeg hrvatskog sna o samostalnoj i nezavisnoj državi u povijesnim granicama. Ta hrvatska država bila je priznata od 86 drugih država.

Nedugo po obnovi hrvatske državnosti, na NDH su nasrnule dvije jugoslavenske vojske – vojska monarhofašističke Jugoslavenske armije u otadžbini (četnici) i komunistička Jugoslavenska narodna armija, koja je započela s vojnim djelovanjem nakon što je 22. lipnja 1941. Nacistička Njemačka napala svog saveznika SSSR (do tog trenutka, hrvatski komunisti na čelu s Titom, bili su nacistički saveznici). Komunistička internacionala tad je naložila svim komunističkim partijama (koje su tada bile samo njene podružnice), da započnu rat protiv svojih država kako bi tako pomogli Sovjetskom savezu. Slijedeći taj nalog, i hrvatski su komunisti započeli rat protiv vlastite, tek obnovljene

države. Zbog toga je u Hrvatskoj, koja nije ratovala nigdje, nastupilo teško ratno stanje.

Vodstvo obnovljene hrvatske države bilo je svjesno da je postojanje samostalne pravoslavne crkve paradigma hrvatskih nacionalnih interesa, koja je čak ispred ostalih državnih obilježja (himna, grb i zastava te ustav) te je u obnovljenoj samostalnoj državi, obnovljena samostalna pravoslavna Crkva nazvana po državi svog sjedišta.

Zbog svega toga, a i zbog zabrinutosti za vjerske potrebe hrvatskih pravoslavaca, laički predstavnici pučanstva – Petar Lazić, Teodor Vukadinović, Dušan Jakić i predstavnik crkve ruski svećenik gruzijskog podrijetla Vasilij (Vaso) Šurlan, podastiru ministarstvu pravde i bogoštovlja zahtjev za registraciju Crkve u ime pravoslavne crkvene općine grada Zagreba, sve u skladu sa zakonima hrvatske države i kanonima Pravoslavne Crkve.

Dne 3. travnja 1942. donesena je zakonska odluka o osnivanju (u stvarnosti obnovi – op.a.) samostalne Hrvatske pravoslavne crkve, a prva liturgija obnovljene HPC održana je za Uskrs 5. travnja 1942.

Vrijedi napomenuti da je na isti datum i Katolička crkva slavila Uskrs što je bilo znakovito i išlo je na ruku zagovaratelja ujedinjenja hrvatskog naroda pa tako je u Hrvatskoj unatoč ratnom stanju, zavladao euforični optimizam.

Obnovljena je HPC pod vodstvom mitropolita Germogena u samo tri mjeseca dobila priznanja (kanonske potvrde) od Carigradske patrijaršije, Ruske PC, Srpske PC, Bugarske PC, Rumunjske PC

...

U svom pismu patrijarhu Rumunjske Pravoslavne Crkve Nikodimu, Mitropolit Germogen je napisao: “Voljom božjom moja skromnost je prizvana da stane na čelo HPC. U vremenu velikih kušnji, koje su se obrušile na čast svetoga pravoslavljaja, meni je bilo suđeno napustiti tišinu manastirske osame, prihvatiti se ove dužnosti koju sada obnašam, latiti se kormila Pravoslavne Crkve i skupljati djecu njenu u jedno stado, po riječima njena osnivača Gospoda Isusa Krista, uspostavljati mir i blagostanje, ljubav i pravovjerje pravoslavljaja u Hrvatskoj, gdje je vihor svjetskoga rata uskoлебao i uzburkao pravoslavlje te proizveo rastrojstvo, obeščašćenje i potpuno bezumlje.“.

Svojim duboko pravoslavnim duhom crkvenog bratoljublja vladika Germogen uspio je okupiti svećenstvo. Za kratko vrijeme je više od 100 osoba u crkvenoj službi prišlo obnovljenoj Crkvi, koja je u tom trenutku imala 55 stalnih i 19 privremenih općina. Mnogi od njih do 1918. prebivali su unutar jurisdikcije Karlovačke Mitropolije (koja je bila kanonski priznata Hrvatska pravoslavna crkva), drugi su pripadali Carigradu ili Ruskoj pravoslavnoj crkvi. Očigledno, oni su proveli svoj izbor u 1942., pobuđeni kršćanskim načelima – očuvanja pravoslavljaja u pastve koja im je tada bila povjerena. Oni su pritom slijedili primjer Mitropolita Germogena, smatrajući ga vjerodostojnim hijerarhom.

Dne 6. svibnja 1945.(Uskrs) Mitropolit Germogen je svečano ustoličen za Patrijarha Hrvatske pravoslavne crkve.

Dva dana kasnije, 8. svibnja 1945. Njemačka kapitulira i njeni saveznici smatraju da je to kraj II. sv. rata u Europi.

Vojska NDH, koja je bila u ratu s Velikom Britanijom i SAD, kreće prema Austriji da bi se predala Osmoj britanskoj Armiji. Morali su to učiniti jer su znali da su Britanci potpisali Ženevsku konvenciju o pravima ratnih zarobljenika, a SSSR – nije. Osim toga ne možeš se predati nekome s kim nisi u ratu, a NDH nije bila u ratu sa SSSR-om.

Kako u Zagrebu više nema vojske, tako u njega ulaze komunističke bande i započinju aristocid i genocid: masovno ubijanje „narodnih neprijatelja” i pljačkanje njihove imovine, naravno sve pod pokroviteljstvom SSSR-a i uz izravnu dozvolu maršala Tolbuhina, zapovjednika III. Ukrajinskog fronta, pod čijom je okupacijom teritorij bivše monarhofašističke Jugoslavije i novonastale države na njemu.

Oni drugi antifašisti – Britanci, zanemaruju Ženevsku konvenciju i šalju razoružanu hrvatsku vojsku i ogroman broj civilnih izbjeglica (200 000 vojnika i 500 000 civila) natrag u sovjetsku zonu gdje maršal Tolbuhin odlučuje da svi oni budu izručeni njemu podređenoj komunističkoj Jugoslavenskoj armiji.

Na ovaj način svi „antifašisti” (i komunistički i kapitalistički) zajednički sudjeluju u ubijanju više od pola milijuna Hrvata nakon završetka rata, što je zapravo desetkovanje (decimacija) hrvatskog naroda.

Ulaskom komunističke JNA u Zagreb i uspostavom nove vlasti 9. Svibnja 1945., HPC je faktički prestala djelovati, a patrijarh Germogen je bio uhićen i pritvoren. Istraga nad njim nije trajala dugo jer je već 29. lipnja 1945. Održano prvo (i zadnje) suđenje pred Vojnim sudom Komande grada Zagreba, pod predsjedanjem komunističkog kapetana Vlade Ranogajca, čije sramotno ime i dan danas nosi jedna ulica u Zagrebu.

Tada se sudilo prema Uredbi o vojnim sudovima Vrhovnog štaba NOV i POJ iz svibnja 1944. godine, a vojni sudovi su bili ovlašteni suditi svim tzv. „narodnim neprijateljima“. U tu kategoriju narodnog neprijatelja ubrajalo se svakog tko je na bilo koji način „bio u dosluhu s okupatorom“ ili na bilo koji način „pomagao okupatoru“, a vojni sudovi su mogli prema svojoj slobodnoj ocjeni izricati za bilo koje djelo kaznu teškog prisilnog rada u trajanju „od 3 mjeseca do 2 godine, pa i više“ (čl. 16.-17). Primjerični popisi kaznenih djela „narodnih neprijatelja“ završavaju sa „i sl.“, te „i.t.d.“ (čl. 12.-15).

Smrtnu kaznu mogli su vojni sudovi prema slobodnoj ocjeni izreći za bilo koje kazneno djelo (čl. 16.-17). Izriekom je kvaliteta dokazivanja krivice bila propisana riječima: „Kod ustanovljenja istine o delu i krivnji optuženog sud nije formalno vezan ni za kakva dokazna sredstva, već donosi svoju odluku po slobodnoj oceni.“ (čl. 27.).

Presuda koja se odnosi na osuđene zbog sudjelovanja s Hrvatskom pravoslavnom crkvom pokazuje svu absurdnost komunističkog pravnog sustava, to više što nisu čak niti bili optuženi za ikakvi ratni zločin, već se kao zločin proglašava samo postojanje kršćanske crkvene organizacije HPC i svrstava ju načelno među zločinačke organizacije jer je postojanje samostalne pravoslavne crkve dokaz za nezavisnost hrvatske države što je kao i sama hrvatska država smetalo jugoslavenskim komunistima.

Patrijarh Germogen je bio proglašen krivim jer „je primio položaj, ime i naslov metropolita zagrebačkog i patrijarha tzv. Hrvatske pravoslavne crkve, kako bi se razbilo jedinstvo srpskog naroda u Hrvatskoj“. Ako je u Hrvatskoj narod srpski – gdje je hrvatski narod?

U noći s 29. na 30. lipnja 1945. ubijeni su Sv. Patrijarh Germogen (strijeljan u Zagrebu), Sarajevski episkop Spiridon Mifka (obješen u Sarajevu), svo svećenstvo HPC i mnoštvo pravoslavnih vjernika. Posmrtni ostatci svih koji su streljani u Zagrebu, spaljeni su u jednoj peći koja se tada nalazila u Palmotićevoj ulici kako ne bi ostala niti uspomena na to da je postojala Hrvatska pravoslavna crkva. Ne postoji sačuvani vjerodostojni izvor s popisom imena svih svećenika, niti popis ubijenih monahinja. Jedno je sigurno – svi su morali biti ubijeni, a ubili su koga su stigli pa tako i vjernici (laici) – Petar Lazić (predsjednik zagrebačke crkvene općine), Aleksandar Kosmajenko (dirigent crkvenog zbora), S. Fjodorov, A. Dirin, V. Čižov...

Od sveukupno 132 generala u vojsci NDH bilo je 10 hrvatskih pravoslavaca i pravoslavni državljani su proporcionalno sudjelovali u hrvatskoj vojsci (domobranstvo, kasnije Hrvatske oružane snage – HOS). Pred komunističkim „narodnim sudom” u Beogradu 16. srpnja 1945. dr. Savo Besarović, pravoslavac, hrvatski narodni zastupnik, ministar Hrvatske Državne Vlade je izjavio: „Imao sam čast, da sam bio ministar u vladi Nezavisne Države Hrvatske.

Umirem kao Hrvat za svoju Domovinu Hrvatsku!”.

Sličan dostojanstveni govor pred istog suda u rujnu 1945. održao je i general – poručnik Gjuro Grujić, glavar Glavnog stožera Hrvatskih Oružanih Snaga: „Ja nisam nikada bio niti se osjećam Srbinom, već uvijek Hrvatom. Rođen sam u Srijemskoj Mitrovici od majke Hrvatice katoličke vjere i oca Hrvata pravoslavne vjere. Živila Nezavisna Država Hrvatska!”.

Ministar Savo Besarović i general Gjuro Grujić – zapovjednik glavnog stožera vojske NDH u Beogradu su osuđeni na smrt i strijeljani.

Ako je itko od pripadnika klera HPC preživio poslijeratni komunistički teror, to je bilo slučajno. Patrijarh Germogen jedini je poglavar jedne autokefalne crkve ubijen u doba Drugog svjetskog rata i poraća, a HPC jedina je crkva u svjetskoj povijesti uništena na ovaj način – ubijanjem cijelog klera i dijela vjernika. To je pravo stradanje zbog vjere – HOLOKAUST.

Zašto se svi trude dokazati da HPC u NDH nije bila priznata crkva?

Zbog utjecaja prošlosti na budućnost.

Ako bi činjenica da je HPC bila priznata crkva bila prihvaćena, mora se prihvatiti i činjenica da su sve odluke za njenog priznanja još na snazi jer niti jedna od njih nije poništena. Ako su one još na snazi, sadašnja HPC ne mora tražiti priznanja koja je već dobila.

Ispalo bi da je uništena kanonska crkva pa bi svi oni koji su u to bili umiješani kao i njihovi sljedbenici danas, nosili teret odgovornosti za to. Kad bi priznali sve navedene odluke, priznali bi da je Centralni komitet Komunističke partije Hrvatske bio u krivu kad je još 1942. tvrdio da je HPC prijevara, a svećenici koji su joj se pridružili, izdajice. Ali hrvatski su komunisti donijeli svoju odluku iz 1942. i učinili sve one zločine po završetku 2. sv. rata i narednih godina iz uvjerenja jer je socijalizam-komunizam u načelu antikristov. Njegov unutarnji temelj je poricanje Boga, nevjera u Njega i u čovjeka; nevjera u besmrtnost čovjeka i duha.

“Marksizam općenito vjeruje da se dobro ostvaruje kroz zlo, svjetlo kroz tamu.“ Od tuda i razumijevanje da se kroz rat i nasilje svi problemi mogu riješiti jednom zauvijek. Zato su metode rata prenesene na društvo, na državu. Novi komunistički čovjek je „sklon prenijeti vojne metode na organizaciju života, spreman je metodički koristiti nasilje, dominantan je i štuje nasilje. Novi čovjek klanja se snazi i uspjehu, prema slabima je nemilosrdan. U novom komunističkom tipu motivi moći istisnuli su stare motive ljubavi prema pravdi i suosjećanju. U ovom tipu izgrađena je tvrdoća koja se pretvorila u okrutnost.“ Krotkost i poniznost pretvorili su se u žestinu i ljutnju.

Komunist se hrani mržnjom, on ne može živjeti bez neprijatelja, bez negativnih osjećaja prema tom neprijatelju. Gubi i snagu i želju za životom kada mu nedostaje taj neprijatelj. Ako ne postoji takav neprijatelj, rješenje je lako pronaći – jednostavno se izmišlja neprijatelj.

Evo kako je sv. Patrijarh Germogen upozoravao o opasnosti koja svijetu prijete od bezbožnog komunizma u svojoj Uskrsnoj poslanici iz 1945. (koju je on pročitao na uskrsnoj liturgiji 6. svibnja 1945): „Čuvajte se, djeco moja duhovna onih, koji vam se u svećeničkoj odjeći obraćaju umjesto sa križem – sa krvavim nožem i oružjem u rukama, jer oni ne ratuju za Hrista već za nečastivog, oni se trude da vas sablazne i da otruju duše vaše! Čuvajte se svih onih koji govore o slobodi pod crvenom

zvijezdom, jer tamo slobode nema, tamo je samo patnja i nesreća. U njihovom privremenom carstvu vlada samo jedna sloboda – huljenje na Boga Svedržitelja, Njegovog Uskrslog Sina i Duha Svetoga.“.

HRVATSKI ARHIEPISKOP †ALEKSANDAR